

Natuurplatform

Helmond

Uitgave van de samenwerkende groenverenigingen

De herfst brengt kleur en verandering

Editie najaar 2021

Kies voor de kracht van groen

Groen geeft kracht aan mens,
maatschappij en milieu.

Dat is al meer dan 75 jaar de visie én expertise van Du Pré. We werken praktisch en professioneel aan advies, aanleg en onderhoud van groenprojecten bij bedrijven, overheid en instellingen. Duurzaam en innovatief, full service én persoonlijk: dat is onze kracht.

Kasteeltuin Helmond

Du Pré Groenprojecten streeft naar een goede relatie met natuurorganisaties in Helmond. Het project **Heel Helmond Bloeit** biedt hiertoe een geweldige kans! Want ook bij Du Pré staat het streven naar verbetering van de biodiversiteit hoog in het vaandel, evenals bewustwording dat groen en goede zorg rond groen bij iedereen bevorderd moet worden. Samenwerking is daarbij het toverwoord. Samen met gemeente Helmond, IVN, Groei&Bloeit, KNNV, Imkersvereniging, Buurttuin Brandevoort, Natuurtuin De Robbert en Landschapspark Kloostereind wil Du Pré Groenprojecten Helmondse wegbermen en slootkanten in 2021 helpen verbeteren en verfraaien. Want groen moet iedereen doen!

Advies
Aanleg
Onderhoud
MVO vergroten

Du Pré

Groenprojecten

0492 - 523 330

www.dupre-groenprojecten.nl

We zitten duidelijk in een groene flow! Overal waar je als bestuurder van het Natuurplatform Helmond je groene neus laat zien, merk je een toenemende belangstelling voor natuur, leefomgeving en klimaat. De coronaperiode heeft echt heel wat meer mensen richting natuur gedreven en dat is heerlijk. We kunnen dat zeker ook goed gebruiken, want we denken nu echt dat onze regering inmiddels de verlossende woorden gesproken heeft en dat het dus weer tijd kan worden voor meer groene daden: onze natuuractiviteiten, onze cursussen en lezingen, onze workshops, bijeenkomsten van werkgroepen en besturen. We merken het ook aan de groei van onze ledenaantallen: meer (en vooral ook enthousiaste nieuwe mensen) hebben zich afgelopen periode aangesloten bij een van onze natuurverenigingen, wat een geweldige opsteker mag heten!

De gordijnen kunnen eindelijk weer open en dat voelt heel goed, ook bij het Natuurplatform waar we inmiddels een versterking van ons redactieteam mochten verwelkomen. Ralf Fleuren van Stadslandbouw Brandevoort neemt de leiding en heeft (achter de schermen) ook onze organisatie versterkt. Welkom Ralf en veel succes.

En tegen onze leden en lezers zou ik willen zeggen: kom op, we gaan weliswaar de herfst in maar dat is geen reden om thuis en op slot te blijven. We hebben je nodig na zo'n lange tijd van afwezigheid en gebrek aan activiteiten. We snappen heel goed dat er daardoor merkbare vervreemding is ontstaan, dat je soms dacht: waarom zou ik nog? Maar ik wil je nu toch echt uitdagen om jezelf bijeen te rapen als je dat nog niet gedaan hebt. Kom voor de dag en help je eigen natuurclub weer dat bekende duwtje te geven. Ook al gaan we richting donkere dagen met misschien ook winterslaap, bij het Natuurplatform Helmond zijn we klaarwakker en vol energie.

En mocht jij toch dat duwtje nodig hebben, lees dan om te beginnen deze editie van het Magazine Natuurplatform Helmond want je vindt er tal van prikkelende natuurnieuwtjes en schitterende foto's. Ik wens je alvast een kleurrijke en inspirerende warme herfst toe.

Geniet ervan,

Ad Adriaans, voorzitter

- 6 Tiny Forest Goorlooppark geopend
- 8 Natuurgidsenopleiding bij IVN
- 12 Groenbeheer: Onderhoudsplan Natuur-
tuin De Robbert
- 14 Paddenstoelenreservaat
- 17 Wethouder De Vries: Vergroenen in de
stad
- 7 Wandeling door de natuur
- 18 De kracht van vrijwilligerswerk: Maria
Haenen-van den Bosch
- 21 Struikroven: Planten redden van de
sloop in Brainport

COLOFON

COVERFOTO:

Marij Smeets

REDACTIE:

Jan van Bommel
Karin de Vos
Jelle Everhardus
Ralf Fleuren

DRUKKER:

Editoo B.V. te Arnhem

REDACTIEADRES:

redactie@natuurplatformhelmond.nl

Natuurgids worden??

Natuurgids worden is in jezelf investeren door opleidingen te volgen en ervaring op te doen. Het is niet even-een-opleiding--doen. Daarom is Natuurgidsen opleiden (NGO) opgezet als een flexibele opleiding met verschillende individuele keuzemogelijkheden.

De Natuurgidsenopleiding leidt natuurliefhebbers op tot brede IVN-natuurgids, die allerlei educatieve activiteiten kan verzorgen. Door te leren om verschijnselen en processen in de natuur waar te nemen, samenhangen te zien en inzicht te krijgen in de waarde van de natuur voor mens en samenleving. Door vaardigheden op te doen om groene activiteiten te organiseren en te begeleiden. Bovendien leer je tijdens de NGO de eigen regio goed kennen, met zijn eigen natuur- en cultuurhistorische kenmerken en waarden. Aan het einde van de opleiding heb je veel natuurkennis en ben je in staat om de kennis en enthousiasme voor de natuur in het algemeen en voor die in de omgeving van Apeldoorn in het bijzonder, aan anderen over te dragen.

De opleiding wordt afgesloten met het officiële diploma IVN Natuurgids.

Deze kaderopleiding van het IVN duurt ongeveer 1 jaar en 9 maanden, start in januari 2022 en is bedoeld voor iedereen die zich actief wil inzetten voor de natuur.

In 4 blokken (thema's) met ongeveer 60 lessen doe je kennis en vaardigheden op om "groene" activiteiten te organiseren en te begeleiden.

Focus tijdens deze cursus gaat uit naar hart, hoofd en handen. Behalve genieten van de natuur, leer je meer over plant, dier en landschap maar ben je ook regelmatig praktisch bezig.

Om de week heb je op de dinsdagavond theorie en op de zaterdagochtend praktijkles of excursie.

De opleiding vraagt om veel eigen inzet, in totaal moet je inclusief lessen en excursies denken aan zo'n 6 uur per week studiebelasting.

Heb je interesse? Informeer dan bij de contactpersoon van je eigen afdeling.

Een informatieavond over deze natuurgidsenopleiding volgt nog eind september dit jaar (onder voorbehoud i.v.m. corona), op locaties van de deelnemende afdelingen. Meld je wel van tevoren aan voor deze informatieavond.

Plan Boom in Brabant

Nederlandse natuurorganisaties hebben enkele jaren geleden samen ingezien dat ons kleine verstedelijkte landje moet kiezen voor veel meer groen. De uitstoot van CO₂ moet ook bij ons flink omlaag en dat kan o.a. bereikt worden door veel, heel veel nieuwe bomen aan te planten. Nederland besloot om in totaal 100 miljoen bomen te planten in de komende 10 jaren. Brabant neemt daar een flink aandeel in. Brabant wil 40 miljoen bomen planten om ontbossing tegen te gaan. Met 'Plan Boom' dragen de Brabantse Milieufederatie, Brabants Landschap en IVN Brabant hier graag aan bij.

De komende vier jaar planten we met het landelijke project Plan

Boom 10 miljoen bomen in tuinen, bermen, plantsoenen, parken, bedrijventerreinen en in het buitengebied. Iedereen kan zelf bijdragen aan Plan Boom en kan in de eigen woonomgeving daarvan de vruchten plukken. Het is een project voor en door inwoners. Dit jaar (2021) komen particuliere tuinbezitters aan bod in onze Brabantse steden en dorpen. Per huis/ tuin kunnen ook Helmondse inwoners eind van dit jaar maximaal drie boompjes komen ophalen tijdens de zogenaamde uitdeeldag eind november.

Bij het Tiny Forest in Mierlo-Hout (Goorlooppark) zal op een nader te bepalen zaterdag voldoende plantmateriaal beschikbaar zijn voor ieder die dat hebben wil. Het gaat natuurlijk bij kleinere stadstuinen niet om beuken en eiken die, als ze een volwassen vorm hebben gekregen veel te groot zijn. Het zal gaan om kleinere boomsoorten en zogenaamd bosplantsoen dat uiteindelijk niet hoger wordt dan een meter of 5. IVN-Helmond heeft zich aangemeld voor dit plan en zal zorgen voor een kloppende organisatie, waarschijnlijk in samenwerking met andere natuurorganisaties binnen het Natuurplatform Helmond.

Aanmelden kan niet en hoeft niet; wanneer in november duidelijk is hoe deze actie tot in detail wordt geregeld kan iedereen via de pers tijdig zien hoe de Helmondse uitdeeldag zal verlopen.

Adoptieplan Stiphoutse Vennen verlengd

Het is steeds weer genieten als je in de natuur jonge mensen bezig ziet als levende helpende handjes. Scoutingleden van Jan Baloy, Scouting Leonardus en Scouting Paulus zijn vijf jaar bezig geweest om zaailingen van dennen en berken uit te trekken rondom een aantal vennen in de Stiphoutse Bossen.

Even oprissen: in 2014 werden in opdracht van de gemeente Helmond de oevers van vijf vennen flink verbreed door het bos te rooien dat tot dan overal tot aan de rand van het water stond. Met grote machines werden de oevers van het Langdaalven, Kulekesven, Rondven, Wasven en Kikkerven verbreed tot hier en daar wel 50m. De kaal gemaakte stroken werden afgeplagd tot op de zandbodem en alleen de boomstronken bleven zichtbaar achter nadat enorme bergen humus waren afgevoerd. Waarom moest dat eigenlijk gebeuren? Experts hadden duidelijk gemaakt dat de bomen bijna 100 jaar lang hun naalden, blad, dennenappels en ander organisch materiaal deels ook in de vennen hadden afgezet waardoor de waterkwaliteit sterk achteruit ging. Het water werd voedselrijker, ook door de stikstofdepositie, wat begon te leiden tot een andere begroeiing zowel in de vennen als op de oevers. Salamanders en hagedissen konden steeds minder geschikte schuilplaatsen op het droge vinden en kikkers verdwenen meer en meer.

Conclusie: als we niet ingrijpen zal de biodiversiteit in en rond deze vennen onomkeerbaar gaan veranderen, zelfs helemaal verdwijnen op den duur. Het vooruitzicht was dat na de bomenkap rond de vennen de heide zich opnieuw zou gaan ontwikkelen; het zaad lag immers al die tijd kiemkrachtig te wachten in de bodem en zou zeker gaan opkomen en zorgen voor nieuwe dopheide en struikheide. Op deze nieuwe oevers zou de biodiversiteit kunnen toenemen en daarnaast ook voor de vele recreanten een heel andere aanblik bieden met grotere open gebieden rond ieder ven. Dus zo geschiedde.

Wat er daarna gebeurde was voorspelbaar: niet alleen heide kwam tot ontwikkeling, maar ook zaailingen van de bomen rondom, met name van berken en grove dennen kwamen in grote getale op. En dat vroeg om ingrijpen om te voorkomen dat er na een jaar of tien opnieuw bos ontstaan zou zijn. Dus weg met die jonge dennen en weg met die berken. Daarvoor zijn scoutinggroepen benaderd: willen jullie een van die vennen adopteren en er enkele keren per jaar naartoe gaan om die jonge zaailingen uit te plukken? Dat lukte vrijwel direct en inmiddels hebben die jongens en meiden dat al vijf jaar lang vol gehouden! IVN-Helmond zorgde voor de coördinatie, voor een traktatie en voor een regelmatig natuurmomentje. Hierbij werden de harde werkers getraakteerd op verwondering wekkende presentaties door IVN-gidsen. Heb je ooit een vleesetend plantje van dichtbij gezien? Heb je ooit een salamander op je hand gezet? Prachtig toch en die jongelui maar genieten, vijf jaar lang, ieder voor- en najaar. En ook belangrijk: er ontstond iets van een relatie tussen de scoutinggroepen en “hun” ven; en natuurlijk bewustwording van kwetsbare en maakbare natuur. Maar die periode verstreek terwijl de klus nog niet klaar was in 2020.

Daarom zijn de scouts uitgenodigd om samen voor een nieuwe periode te gaan en gelukkig kon dat op voldoende instemming rekenen: er is een nieuwe overeenkomst gesloten tussen gemeente en IVN. En de scoutinggroepen zullen ook komende jaren, zeker tot 2023 opnieuw te vinden zijn bij “hun” ven in de Stiphoutse Bossen. De natuur vaart er wel bij, ook al weten we dat daar jaarlijks vele helpende handen bij nodig zijn. Het adoptieplan gaat door! Dank je wel en veel succes Scouting Jan Baloy, Scouting Leonardus en Scouting Paulus. Brengt dit mooie plan je op het idee om ook eens in de natuur te komen werken: ieder jaar wordt de Nationale Natuurwerkdag gehouden, ook in Helmond, ook in de Stiphoutse Bossen. Kom dus eens lang en schroom niet om met stevige schoenen en werkhandschoenen te verschijnen want ook hier geldt: hoe meer handen, hoe meer resultaat.

Kijk vooraf op www.ivn.nl/helmond en je vindt nog meer informatie over natuurwerk en adoptieplan Stiphoutse Vennen.

Tiny Forest Goorlooppark geopend

Op zaterdag 25 september opende wethouder Erik de Vries van stedelijk beheer en natuur het allereerste Tiny Forest in Helmond. Het Tiny Forest ligt bij de speeltuin Helmond-West in de wijk Mierlo-Hout.

Een Tiny Forest is een dichtbegroeid, inheems bos, ongeveer ter grootte van een tennisbaan. Dit minibos wordt aangelegd en beheerd volgens de methode van Dr. Akira Miyawaki, een Japanse ecooloog die het idee ook in Europa met succes introduceerde om in stedelijke gebieden toch een stukje herkenbare natuur te realiseren. Zo'n bosje bos is niet alleen een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen. Kinderen leren hier over de Nederlandse natuur en buurtbewoners ontmoeten elkaar op een prettige en gezonde plek. Leerlingen van de betrokken school in de buurt of kinderopvang dragen als ranger of boswachters mede zorg voor hun bosje, hun Tiny Forest.

Op initiatief van IVN-Nederland, een grote natuurorganisatie is enkele jaren geleden een project gestart om in minstens 200 stedelijke gebieden in Nederland zo'n minibosje aan te leggen, liefst door en voor kinderen. Ze zijn vooral bedoeld als leer- en speelplek in hun eigen wijk. Bij ieder mini-bos is daarom ook een "lesplaats" waar een groep kinderen door een leerkracht, natuurgids of natuurouder uit de wijk zich kan verwonderen over wat er allemaal gebeurt in de natuur dichtbij huis. Buurtvereniging Apostelwijk, Speeltuin Helmond-West en IVN-Helmond hebben enkele jaren geleden samen het initiatief genomen om een eerste Tiny Forest in Helmond te realiseren. Het gemeentebestuur van Helmond was direct enthousiast en wist ook snel de gemeenteraad te overtuigen van het aangename en nuttige van zo'n plan. Men besloot om uiteindelijk op vier plaatsen in Helmond zo'n Tiny Forest aan te leggen, om te beginnen in Mierlo-Hout en in Brouwhuis. De aanleg heeft wat meer voeten in de aarde gehad dan vooraf ingeschat; corona en een blank staand aanplantterrein in het Goorlooppark zorgden enkele keren voor ernstige vertraging, maar afgelopen voorjaar was het dan toch zover. Het terrein in Mierlo-Hout nabij de Goorloop aan het spoor werd op 25 maart met ruim 600 boompjes van verschillende soorten vol geplant en dit staat inmiddels volop te groeien! De koele en natte zomer van 2021 was in dit geval heel erg welkom. Het Tiny Forest in Mierlo-Hout heeft een eigen naam gekregen, bedacht door een leerling van Basisschool De Westwijzer: the Magic Forest! Terecht een magisch klinkende naam, want als je op het aanplantterrein de jonge sprietjes tussen het manshoge onkruid ziet staan heb je wel wat fantasie nodig om te kunnen begrijpen dat hier echt een bos aan het groeien is.

Op 25 september was het ook Nationale Burendag en buurtvereniging Apostelwijk vierde dat ook, dus werd het een gezellige boel daar bij het Goorlooppark. Ouders en kinderen uit Helmond-West, de speeltuin en de Apostelwijk toonden in ruime mate belangstelling voor "hun" Magic Forest dat als eerste werd gerealiseerd in Helmond. Er is afgelopen lente ook al een tweede mini-bos aangeplant; dit is in de wijk Brouwhuis. De opening hiervan zal later plaats vinden.

Stadsboerderij Brandevoort klaar voor de start

Een team van enthousiaste vrijwilligers is al enkele jaren druk bezig om een grote droom te realiseren: Stadsboerderij Brandevoort. Een multifunctioneel centrum voor een sociaal, duurzaam en gezond Helmond! Momenteel wacht de organisatie op goedkeuring van de plannen vanuit Brainport Smart District, de slimme wijk waar het centrum moet komen.

De afgelopen tijd hebben we hard gewerkt aan een haalbaar businessplan voor een sociaal en duurzaam centrum in Brandevoort. Sessies met wijkbewoners, de werkgroep, adviseurs, workshops, inspiratiebezoeken, online netwerksessies, vele uren schrijf- en ontwerpwerk. En we hebben drie nieuwe bestuursleden toegevoegd aan het bestuur van de Stichting Stadslandbouw Brandevoort. Al deze stappen hebben ertoe geleid dat we een nieuwe koers voor het plan van Stadsboerderij Brandevoort hebben gekozen: we starten klein en willen samen met partners uitgroeien tot een volwaardig centrum. Hieronder zie je een visualisatie van ons nieuwe plan, in de tekst hierna lichten we dit verder toe.

Nieuwe koers: klein starten om organisch uit te groeien

In oktober 2020 waren we gewezen op de mogelijkheid om in de bestaande boerderij op Diepenbroek 8 onze activiteiten te starten. In eerste instantie werden we heel enthousiast, in tweede instantie zagen we ook dat de licht bouwvallige boerderij flink zou moeten worden verbouwd voordat wij daar echte activiteiten met wijkbewoners zouden kunnen organiseren. Toch sprak de boerderij ons erg aan, ook omdat het heel concreet maakte waar wij als wijkbewoners naartoe werken. We besloten dan ook toe te rekenen naar realisatie van onze plannen in deze boerderij, hetgeen een flinke puzzel werd. Het bleek dan ook erg lastig en onze-ker om deze locatie op een financieel haalbare manier voor ons als kleine stichting te gaan gebruiken.

Nieuwe bestuursleden brengen nieuwe perspectieven

In januari mochten we drie nieuwe bestuursleden verwelkomen: Jürgen Feuerriegel als voorzitter, Joop van Stiphout als penningmeester en secretaris en Sonja van Uden als algemeen bestuurslid. Ieder vanuit zijn of haar eigen achtergrond en expertise een grote aanwinst voor de stichting. Mede-initiatiefnemers Annelous

Fleuren-Drijver en Ralf Fleuren zijn dan ook uit het bestuur gestapt om zich meer op de uitvoering te richten en minder op de bestuursrol, ook met het oog op een uitvoerende rol in de vervolgfase van de Stadsboerderij.

Kleinschalige start voor toekomstige groei

Met het nieuwe bestuur is creatief en kritisch gekeken naar het ombuigen van de bestaande plannen naar een haalbaar businessplan. Tijdens meerdere sessies, ook met toekomstige partners en adviseurs is besloten de koers te wijzigen. We richten ons op het verkrijgen van een stuk grond van 1 hectare, in de groene buitenring van Brainport Smart District, in plaats van het verbouwen van de bestaande boerderij. Op dit stuk grond realiseren we dan een moderne, duurzame en flexibele accommodatie die een kleinschalige start én een toekomstige groei kan mogelijk maken. Iets dat kan meebewegen met onze plannen en ontwikkelingen en flexibel is naar aanleiding van de lessen die we gaan leren in de praktijk. Welke activiteiten werken goed en welke niet? Welke activiteiten slaan aan in de wijk en leiden tot financiële en organisatorische stabiliteit? Welke projecten en activiteiten maken duurzame en sociale impact in de wijk en passen bij ons als stichting en Brainport Smart District?

We hebben een visualisatie gemaakt van hoe deze plek eruit kan zien, deze zie je bovenaan deze blog. We zijn benieuwd wat je er van vindt en of je nog ideeën of tips voor ons hebt?

Operatie Steenbreek in juni 2021, zie artikel verderop in magazine.

Natuurgidsenopleiding bij IVN-Helmond

IVN-verenigingen in onze regio werken al jarenlang samen in bepaalde meer eisende projecten. Zo is er in Brabant Zuid-Oost al eerder een natuurgidsenopleiding succesvol opgezet met als resultaat ruim 20 nieuwe natuurgidsen voor de zes aangesloten IVN's. Deze kaderopleiding, met verschillende werkvormen op gebied van natuur- en milieu-educatie leidt op tot een allround IVN'er die voor verschillende doelgroepen en natuuractiviteiten inzetbaar is.

Deze opleiding tot natuurgids duurt ruim 1,5 jaar en bestaat uit ongeveer 50 lessen en natuurexcursies, verdeeld over vier themablokken. De cursisten leren in de praktijk veel over planten, dieren en landschappen. De natuurgidsen in opleiding adopteren tijdens de cursus een natuurgebied(je) dat ze gaan beleven, bestuderen, onderzoeken en in kaart brengen. Ze leren ook hoe je anderen enthousiast kunt maken en leren over de natuur. De IVN-afdelingen in Geldrop, Nuenen, Asten-Someren, Laarbeek Heeze-Leende en Helmond hebben samen via een gezamenlijk cursusteam de hele opleiding volledig en gedetailleerd opgezet en gaan deze vanaf januari 2022 met een flinke startgroep in uitvoering nemen.

De opleiding doet een beroep op doorzettingsvermogen, samenwerking, studiebereidheid en praktijkdeelname. Wetend dat er ook in Helmond voldoende natuurliefhebbers zijn die uiteindelijk hun kennis en kunde ook graag willen overdragen aan anderen en hen ook enthousiast willen maken voor natuurbeleving heeft onze eigen Helmondse IVN-vereniging besloten voldoende kandidaten voor deze mooie opleiding te selecteren en voor te dragen aan het regioteam.

Natuurwerkgroep IVN-Helmond onder de loep

Bij IVN-Helmond bestaan al sinds jaren diverse werkgroepen, zoals een vogelwerkgroep, plantenwerkgroep, bomenwerkgroep en heel wat andere. In 2012 is daar een Natuurwerkgroep bijgekomen. Leden van deze werkgroep gaan vooral 's winters aan de slag met het knotten van wilgen en soms ook het aanplanten van nieuw bos. De Natuurwerkgroep is sindsdien zichtbaar in natuurgebieden als het Apostelpark, het Groot Goor en de Bundertjes. Maar ook langs sloten, beken en andere natte wegbermen waar onze gemeente ooit knotwilgen heeft aangeplant. Deze moeten namelijk iedere drie jaar van hun "pruiken" ontdaan worden en de leden van deze werkgroep vinden dat juist een leuke buitenactiviteit. Er zijn ook vaak andere vrijwilligers bij betrokken die geen IVN-lid zijn maar het natuurwerk toch heel aantrekkelijk vinden en "gewoon" komen meehelpen. Ieder jaar snoeit IVN op deze manier zo'n 100 knotwilgen.

Het snoeihout wordt later door een aannemer opgeruimd, maar het gebeurt ook vaak dat leden en andere helpers een deel van het snoeihout voor eigen gebruik meenemen. Hier kunnen allerlei wilgenwerkjes van gemaakt worden, zoals mandjes, korfjes en andere decoratieve knutselwerkjes.

Het merendeel wordt echter gebruikt voor rijshout in de moestuin of voor het vlechten van kleinere schuttingen. Daar waar mogelijk / wenselijk wordt het snoeihout op lange rillen gelegd. Hierin kunnen vogels en andere kleine dieren beschutting vinden tegen vijanden of kou. Het werken in de natuur geeft niet alleen voldoening; het is ook altijd een gezellige boel bij de Natuurwerkgroep, zeker als het sein "SoepPauze" gegeven wordt want de inwendige mens wordt uiteraard niet vergeten. Dan komt de hele groep bijeen bij de IVN-tent die daartoe in de buurt is opgezet en waar voor alle medewerkers ook koek en zopie beschikbaar is.

Geloof maar dat de tongen daarbij los komen! Afgelopen jaar werden op verzoek van de rentmeester van landgoed Croy ook de wilgen geknot in het Slakkensteegje bij kasteel Croy. En enkele weken later waren de leden actief in Mierlo-Hout bij de schutsbomen aan de Heeklaan, Groot Goor. Het weer speelt geen rol voor deze mannen en (!) vrouwen. Onder het motto "het is iedere dag IVN-weer" wordt een project nooit afgelast. Zelfs ijzel en sneeuw worden getrotseerd zoals mag blijken uit bijgaande fotoreportage. Waar komend seizoen de werkplekken zullen zijn is nog niet bekend; de gemeente bereidt het knotseizoen eerst zelf voor en geeft daarna pas projecten vrij waar IVN op wordt ingezet. Maar nu is wel het moment om mogelijk geïnteresseerde mensen enthousiast te maken om ook eens te komen meedoen. Dit kan altijd. Het werk is ongevaarlijk, want er wordt enkel met handgereedschap gewerkt op kleine ladders of vanaf de grond. Motorisch gereedschap is uit den boze!

Voor meer en actuele informatie wordt steeds verwezen naar de website www.ivn.nl/helmond maar wie echt meer wil weten kan het beste contact opnemen met de coördinator, Ad Adriaans via 06 – 23 06 33 43 of via ivnhelmond@gmail.com

Groei & Bloei Helmond e.o. op Tuinbeurs Bloem en Tuin in Nuenen.

Ook dit jaar was Groei & Bloei vertegenwoordigd op de beurs. Er was een mooie stand, leuk ingericht en voorzien van veel informatie voor belangstellenden. Doordat het pas laat duidelijk was of de beurs door kon gaan, was de bezetting van de andere stands wat afwijkend. Meer toegevoegde artikelen voor de tuin, zoals decoratie, maar weinig kwekers of hoveniers met een voorbeeldtuin. Er was domweg te weinig tijd voor hen om dit voor te bereiden. Het bezoekersaantal was wel redelijk. De route was goed aangegeven en voor zover mogelijk coronaproof. Daar is veel aandacht aan besteed.

Het doel van Groei & Bloei op de beurs is om bezoekers te interesseren voor tuinieren en bloemschikken. Ook op deze manier wil onze vereniging bijdragen aan een meer verantwoord omgaan met de natuur.

De stand werd 3 dagen door afdeling Helmond e.o. bemand. Het waren leuke, maar wel vermoeiende dagen. Als standhouder probeer je contact te maken met de bezoekers door eerst wat cadeau te geven, in dit geval een zakje kiemzaad, tatsoi en daarna het gesprek aan te gaan over tuinieren etc. We hebben aandacht gevraagd voor onze lokale vereniging, met de Open Tuinendag 22 augustus en de bloemschikcursussen als hoofdonderwerpen.

Gaat zo'n gesprek een beetje lekker, dan is er ruimte voor ledenwerving. Er was een mooie aanbieding, laag bedrag, mooi welkomstgeschenk, en daarmee probeer je de bezoekers te motiveren om lid te worden. Na 3 dagen hebben we ons ledenaantal weer omhoog weten te brengen, en daar zijn we heel blij mee.

Volgend jaar is er hopelijk weer een nieuwe Tuinbeurs in Nuenen, en zal de aandacht dan weer meer op tuinieren en planten liggen. Natuurlijk is G&B afd. Helmond e.o. dan ook weer van de partij!

Kringloop winkel Helmond

Waar wij voor staan

Afvalstroom beperken

Dit doen we door het opzetten van activiteiten die product- en materiaal hergebruik stimuleren.

Creëren van werkgelegenheid

Wij willen iedereen de kans bieden op werkgelegenheid, werker-
varing en leerplaatsen. Dit vooral voor de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Hanteren van lage prijzen

Wij zorgen voor de laagste prijzen zodat iedereen kan genieten van onze prachtige producten!

Groenbeheer: Onderhoudsplan Natuurtuin De Robbert

Groenbeheer: Onderhoudsplan Natuurtuin De Robbert versie 2021

Natuurtuin De Robbert ... Er wordt niet gezaaid, niet geplant en ook niet geschoffeld of geharkt. Omgevallen bomen blijven liggen, bosjes mogen jarenlang verwilderen en in de winter staat alles weken onder water. Allemaal volgens plan.

Ingrijpen en slim niks doen

Enkele eenvoudige ingrepen, weinig kosten en veel vertrouwen in wat het gebied zelf kan. De natuurtuin is geen siertuin, maar een biodiversiteitsmotor. Methodes die grote terreinbeheerders gebruiken voor natuurherstel proberen we hier op kleine schaal uit.

Meest bestudeerde hectare van Helmond

We bekijken het effect van groenbeheer op de biodiversiteit. Daarnaast is de natuurtuin beschikbaar voor natuuronderzoek door derden. Dat zijn gevorderde specialisten en beginnende liefhebbers, natuurorganisaties als het IVN, maatschappelijke stagiaires en basisschoolklassen. Misschien is Natuurtuin De Robbert wel de meest bestudeerde hectare van Helmond.

Het gebied:

Natuurtuin de Robbert ligt in natuurgebied De Bundertjes, een restant van het beekdal van de Aa en enkele andere beekjes. Dit gebied is lange tijd gebruikt om vee te weiden, wilgentenen te kweken, als fabrieksriool en voor de landbouw. Pal naast de huidige Bundertjes is in de jaren 70 van de vorige eeuw een grote woonwijk aangelegd. Al deze ontwikkelingen hebben grote invloed gehad op het vroegere moerasgebied. Sommige onomkeerbaar: De (grond)waterstand is aangepast om Helmond Noord droge voeten te laten houden. Andere zaken zijn wel aangepakt: de vervuilde bedding van de Gulden Aa is gereinigd en De Bundertjes zijn geen landbouwgebied meer.

Sinds enkele jaren voert de gemeente Helmond beleid om de resterende natuurwaarden van De Bundertjes te versterken. Naast andere maatregelen in het gebied is vlak bij de natuurtuin een veld afgeplagd en zijn enkele sloten afgedamd. Regenwater uit de wijk wordt via een sloot langs de natuurtuin afgevoerd. Hierdoor is de natuurtuin, zeker in natte periodes, moerassiger geworden en heeft wat teruggekregen van het oorspronkelijke beekdal karakter.

Ontwikkeling van het beheer:

In de jaren 80 van de vorige eeuw is de natuurtuin opgezet met het idee om een voorbeeldtuin aan te leggen met biotopen die in Nederland voorkomen. Een arbeidsintensieve opzet die door gebrek aan vrijwilligers nooit goed van de grond is gekomen. Het beheer beperkte zich daarna jarenlang tot het bijhouden van een kruidentuin, het één keer per jaar maaien van de graslandjes en in de winter wat snoeiwerk met handgereedschap.

Sinds 2010 is het beheer stap voor stap gemoderniseerd. Ons

beheer is nu gericht op het versterken van de natuurwaarden van de Bundertjes. Wij testen daarvoor methodes en adviezen van organisaties die natuur(beheer) op wetenschappelijke basis uitvoeren en onderzoeken.

Onze onderzoeken en de voorlichting richten zich op het effect van dat groenbeheer op de plaatselijke biodiversiteit.

In 2016 is gestopt met beheer van de kruidentuin omdat dit niet meer paste bij onze uitgangspunten. In 2017 is de samenwerking met de imker opgezegd. Wij trekken geen nieuwe imker aan vanwege onze zorgen over de negatieve invloed van grote aantallen honingbijen op de plaatselijke biodiversiteit. Het hele stuk voormalige kruidentuin/bijentuin wordt nu heringericht met als uitgangspunt: versterken van de lokale biodiversiteit met speciale aandacht voor (bloembezoekende) insecten.

Het beheer nu:

Door het versterken van de lokale biodiversiteit bouwen wij mee aan een gezonde leefomgeving. Wij sluiten hiermee aan op het natuurherstelbeleid van de gemeente Helmond in de Bundertjes. Onze vrijwilligers vullen dit gemeentebestuur aan door op de kwetsbare moerassige bodem met lichte machines een samenhangende set landschapselementen te onderhouden.

Wij proberen ons beheer tegen lage kosten en weinig milieubelasting uit te voeren. Hiervoor is het nodig dat het groenbeheer gebaseerd is op de natuurlijke omstandigheden. Dit in tegenstelling tot traditioneel tuinieren waar de omstandigheden aangepast worden aan een bedacht ideaalbeeld. Dit laatste leidt vaak tot zware ingrepen, hoge kosten, intensief onderhoud en verlies van natuurwaarden.

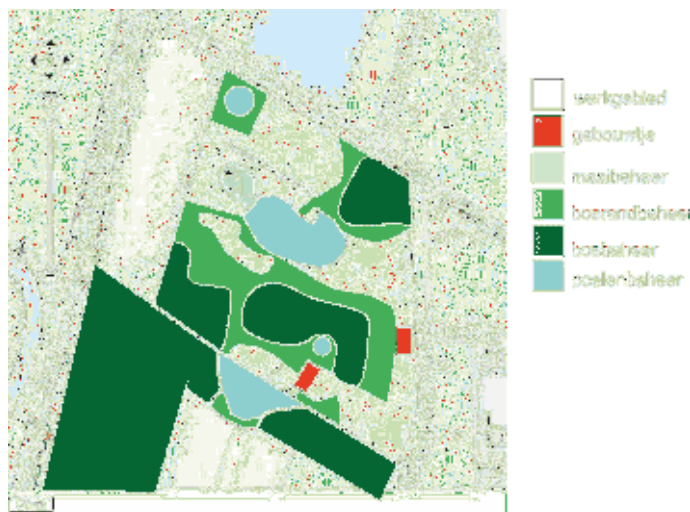
Ons groenbeheer bestaat voornamelijk uit eenvoudige ingrepen: Gefaseerd maaien en gericht kappen. Het gebied moet de rest doen. Bouwend op de bestaande indeling (enkele aangeplante bosjes en het gegraven reliëf) hebben wij de natuurtuin sinds enkele jaren in vier samenhangende onderhouds-zones verdeeld: Bosjes, Bosranden, Graslandjes en Poelen.

Door de indeling in zones is het onderhoud makkelijk te plannen en overzichtelijk voor vrijwilligers en bezoekers.

De zonering is niet alleen handig, maar geeft de Natuurtuin ecologische samenhang. Het aangepaste beheer en de gevarieerde structuur zijn de basis voor een grote soortenrijkdom.

De Natuurtuin dient ook als springplank voor flora en fauna naar de rest van de Bundertjes en sluit ook zo aan op het natuurherstelbeleid van de gemeente Helmond.

Meer informatie over Natuurtuin de Robbert en het beheer:

Landschapspark Kloostereind verder in ontwikkeling

In een vorige aflevering van dit blad hebben wij melding gemaakt van het introduceren van kleine landschapselementen in de 4 ha akker c.q. weiland, een perceel in het landschapspark dat wij zelf in beheer hebben. We hebben daar begin 2021 singels van bosplantsoen, een poel met een vogelbos en een hoogstamboomgaard met veel vrijwilligers gerealiseerd.

Het moet gezien worden als een pilot dat ook in het veel grotere fase-2 gebied opgepakt kan worden. Beseft moet daarbij wel worden dat in het fase-2 gebied bijna alle percelen particulier eigendom zijn. Bureau Kragten heeft ons initiatief omarmd. Belangrijk element in het gepresenteerde plan is het aanleggen van verbindingen in het totale gebied, waardoor dit beter toegankelijk wordt voor wandelaars en fietsers. Zo wordt het gebied een aantrekkelijk uitlooptgebied voor de bevolking van Brouwhuis en voor passanten uiteraard. Een laaggelegen gebied waar vanaf de Middeleeuwen een visvijver (een weijer) lag wordt zo ook weer beter zichtbaar.

Een ander deel is aangewezen als 'rood-voor-groen'. Dit betekent dat stedelijke (rode) functies toegestaan worden in ruil voor een aanmerkelijke verbetering van de (groene) kwaliteiten van het buitengebied. Zo kan gedacht worden aan het herbestemmen van agrarische gebouwen tot bijvoorbeeld een groepsaccommodatie.

Een belangrijk punt is de vraag hoe meer water in het gebied gebracht en behouden zou kunnen worden. Hierover is al contact gelegd met het Waterschap.

Verder is de verbinding tussen het landschapspark en de Brouwhuissche Heide ten zuiden van de Rochadeweg aangekaart. Daar moet een langzame verkeersverbinding komen die trips tussen Brouwhuis en Ommel veel aantrekkelijker zullen maken. Dan is wel een veiliger oversteek van de Rochadeweg nodig. Dit alles is in een Visie op Kloostereind vastgelegd en in het afgelopen voorjaar unaniem door de Gemeenteraad geaccordeerd.

Ben Vogel
Secr. Stichting Landschapspark Kloostereind

Groot deel van het perceel van 4 ha met kleine landschapselementen: houtsingels, vogelbos, poel en hoogstamboomgaard.

Planten van fruitbomen op 9 januari 2021

Het fase-1 gebied ligt rondom de plaats van het info-bord en ten westen van de Peeleik; het fase-2 gebied is de rest van het totale gebied van zo'n 120 ha.

Paddenstoelenreservaat

Eind jaren tachtig van de vorige eeuw heeft in de Stiphoutse bossen een uitgebreid onderzoek naar de paddenstoelenflora plaats gevonden. Deze inventarisatie leverde 1031 soorten op waarvan 91 beschouwd worden als tot uitsterven bedreigde soorten (Lammers et al 1993). Op basis van dit resultaat werd toentertijd het voorstel gedaan om de Stiphoutse bossen uit te roepen tot paddenstoelenreservaat. Bij raadpleging van de National Databank Flora en Fauna komen vier paddenstoelen voor op de rode lijst, namelijk de dennensatijnzwam, de echte tolszwam, de ongesteelde en zwartvoetkrulzoom en Zeedenmycena.

Hieronder een lijstje van paddenstoelen van de Rode Lijst, door Theo van Loo gevonden in de Stiphoutse bossen:

	Soort	Deelgebied	Rode lijst	Opmerkingen
1	Dennensatijnzwam		Bij het Kamerven	Gevoelig
2	Echte tolszwam		Bij het Kamerven	Gevoelig
3	Geringde ridderzwam		1e Bosweg	Kwetsbaar
4	Heideknotszwam		Bij alle vennen	Kwetsbaar
5	Lenteknotzwam		Kamerven	Bedreigd Voorjaar
6	Paarse dennentandzwam		Kikkerven	Kwetsbaar
7	Sterspoorsatijnzwam		Kromven	Gevoelig Heeft stervormige sporen(zie foto)
8	Veenmosgrauwkop		Kamerven	Kwetsbaar
9	Voorjaarskluiфzwam		Molenheide	Bedreigd Voorjaar
10	Zeedenmycena		Bij het Kamerven	Kwetsbaar
11	Zwartvoetkrulzoom		Bij het Kamerven	Kwetsbaar
12	Zwartwitte bokaalkluiфzwam		Molenheide	Kwetsbaar Voorjaar

1. Dennensatijnzwam

2. Echte tolszwam

3. Geringde ridderzwam

4. Heideknotszwam

5. Lenteknotszwam

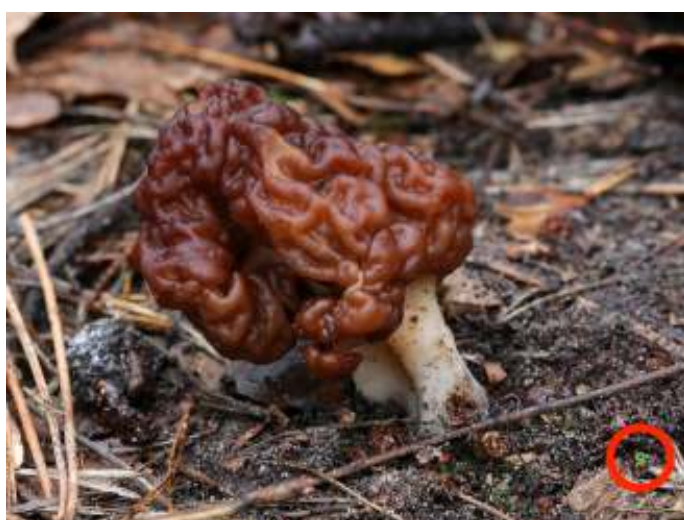
6. Paarse dennentandzwam

7. Sterspoorsatijnzwam

8. Veenmosgrauwkop

9. Voorjaarskluifzwam

10. Zeedenmycena

11. Zwartvoetkrulzoom

12. Zwartwitte bokaalkhuifzwam

IVN Wandelroutes Nederland

Ontdek de leukste wandelroutes van Nederland. IVN heeft meer dan 200 wandelroutes die zijn samengesteld door IVN vrijwilligers en natuurliefhebbers door heel Nederland. De wandelroutes variëren van langeafstandswandelingen tot korte ommetjes. Ook hebben we meerdaagse trektochten. Trek je wandelschoenen aan en laat je verrassen door de beeldschone natuur en highlights die je onderweg tegenkomt. Let op op de website staat enkel een overzicht van alle wandelroutes die beschikbaar zijn in de IVN Routes app. Je kunt ze echter alleen wandelen met behulp van de IVN Route App die je kunt downloaden in de App Store.

14:52

Zoek

IVN Routes

IVN verbindt mens en natuur

OPEN

34 BEOORDELINGE

LEEFTIJD

CATEGORIE

3,3

4+

★★★★☆

jaar oud

Onderwijs

Vergroenen in de stad: alle kleine beetjes helpen!

Klimaatverandering. Een ingewikkeld onderwerp waar veel mensen een mening over hebben. Dát het klimaat verandert en dat de mens daar een belangrijke rol in speelt staat niet meer ter discussie. Wethouder Erik de Vries van openbare ruimte en natuur vertelt wat er in Helmond gedaan wordt om de gevolgen van de klimaatverandering te beperken.

“Afgelopen zomer hebben we ze weer gezien: de beelden van overstromingen in Limburg en in Duitsland en België. Ernstige bosbranden in Zuid Europa. En hoewel in ons land deze zomer geen sprake was van hitte, was juli 2021 wereldwijd de warmste maand ooit. Uit onderzoek blijkt dat al deze zaken rechtstreeks te maken hebben met de opwarming van de aarde. We zullen heel snel ingrijpende maatregelen moeten nemen om die opwarming tot stilstand te brengen. Maar klimaatverandering is zó groot... Het kan mij soms overweldigen en jou misschien ook. Wat kunnen wij, jij en ik, inwoners van Helmond, nou doen om zo'n groot wereldwijd probleem op te lossen? Mijn antwoord is eenvoudig: alle kleine beetjes helpen! Het heeft dus wel degelijk zin wat je doet, ook al is het gevoelsmatig maar heel klein.”

Operatie Steenbreek

“Ik neem Operatie Steenbreek als voorbeeld. In Helmond organiseren we dat op 25 september voor de tweede keer. IVN Helmond is daar ook bij betrokken. De komende jaren komt Steenbreek twee keer per jaar naar Helmond, telkens in andere wijken. Dan kun je zeggen: wat heeft dat nou voor zin? Een paar stoeptegels uit je tuin halen en er een paar plantjes voor terugzetten? Ik ben ervan overtuigd dat het wel degelijk zin heeft! In Helmond is zo'n 70% van de tuinen versteend. Dan blijft er maar weinig ruimte over voor de natuur. Elke vierkante meter groen erbij is meegenomen. Het zorgt ervoor dat regenwater beter in de bodem kan zakken, riolen minder belast worden bij zomerse hoosbuien en de temperatuur in de stad lager wordt. De eerste Operatie Steenbreek in Helmond was dit voorjaar vanwege de coronabeperkingen beperkt van omvang. Toch zijn toen op één zaterdagochtend 54 tuinen een beetje groener gemaakt. Ik vind dat een mooi resultaat.”

Groen Klimaatplein

“Een ander voorbeeld: afgelopen voorjaar heeft tuincentrum Coppelmans met subsidie van de gemeente een Groen Klimaatplein geopend. Elke inwoner kan daar inspiratie vinden om de tuin verder te vergroenen. Steeds meer tuincentra krijgen een Groen Klimaatplein. In Nederland zijn 5,5 miljoen tuinen. Als elke tuin 10 m² extra groen krijgt ontstaat er 55 km² nieuw groen. Dat staat gelijk aan de oppervlakte van de gehele Veluwe! Zo zie je dat als veel mensen kleine maatregelen nemen dit wel degelijk verschil maakt.”

Alle kleine beetjes samen helpen écht!

Wethouder Erik de Vries

Bewustwording

“Voor veel mensen is klimaatverandering nog altijd een ‘ver van hun bed show’. De lezers van dit blad zijn zich hier wellicht al wat meer van bewust, maar bij de gemiddelde Helmonder hebben we hier de komende jaren nog een wereld te winnen. Vanuit de gemeente zullen we de komende jaren dan ook inzetten op meer bewustwording. Met publieksacties zoals Operatie Steenbreek maar ook met artikelen in lokale media en filmpjes op onze website en social media. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om iedereen die dit stukje leest te vragen om op zijn of haar eigen manier ambassadeur te zijn voor maatregelen tegen klimaatverandering. Vertel de mensen in je omgeving wat ze zelf kunnen doen. De tuin te vergroenen, een regenton aan te schaffen, een groen dak aanleggen, etc. Want al die kleine beetjes samen helpen écht!”

De stenen verdwenen
in de zomer verschenen
erg genoten van de pracht
benieuwd wat me straks toelicht

De kracht van vrijwilligerswerk

Maria Haenen-van den Bosch van Groei & Bloei

Maria Haenen – van den Bosch is voorzitter van Groei & Bloei Helmond en omstreken en woont in Mierlo. Ze zet zich al jaren met veel plezier in als vrijwilliger. In dit artikel stellen we haar 7 vragen over haar vrijwilligerswerk, met als doel te laten zien wat de kracht van vrijwilligerswerk voor haar en anderen is.

Geschreven door Ralf Fleuren van Stichting Stadslandbouw Brandevoort.

Wat voor vrijwilligerswerk doe jij?

Ik ben voorzitter van Groei & Bloei Helmond en omstreken sinds 2012. Bestuurslid sinds 2009 en voorzitter sinds 2012. Ik was al lang lid van Groei & Bloei en in de nieuwsbrief stond dat de vereniging opgeheven zou kunnen worden omdat ze geen bestuursleden konden vinden, terwijl de vereniging 110 jaar bestond (in 2024 125 jaar). Dat vond ik zonde, dus nam ik contact op. Ik zag mijn bijdrage in het aandragen van nieuwe ideeën om de vereniging nieuw leven in te blazen. Zo ben ik in deze bestuursfunctie gerold. Later heb ik samen met Ria van Mierlo het bestuur gevormd in de rollen van secretaris en voorzitter. Daarnaast regel ik excursies en lezingen.

Wat is de allereerste vrijwilligerstaak die je ooit hebt gedaan en hoe ben je daarmee in aanraking gekomen?

Dat was mantelzorger voor mijn moeder, ooms en tantes die geen kinderen hadden. De laatste was een tante waar ik 10+ jaar mantelzorger voor was. En op het laatst ook voor mijn man, die inmiddels overleden is. Vroeger had ik naast mijn baan van 40 uur geen tijd voor vrijwilligerswerk, tegenwoordig heb ik er wel tijd voor nu ik gepensioneerd ben.

Ik werkte vroeger bij Philips in de lichtdivisie als customer consultant, ik gaf voorlichting op het gebied van verlichting in binnen en buitenland, en ik trainde mensen die dat werk ook gingen doen.

Welke talenten zet jij in voor het vrijwilligerswerk dat je doet?

Ik zeg altijd, ik kan maar twee dingen: praten en schrijven. Daar heb ik mijn kost mee verdiend en dat zet ik ook in voor de vereniging. Als voorzitter sta je op de voorgrond en vaak voor publiek, wat ik ook in mijn werk gedaan heb. Dat vind ik leuk om te doen. Stukken schrijven voor de vereniging of het natuurplatform, dat zijn de taken die ik meestal doe.

Mijn moeder had al een heel grote tuin en daar heb ik veel van geleerd. Mijn man was tuintechnicus en die heeft mij geholpen de wetenschappelijke namen van de planten te leren. Van mijn man heb ik enorm veel geleerd. Mijn zwager was hovenier en die heeft mij na het overlijden van mijn man veel geholpen. Dat leren vind ik ook heel leuk, ik heb er altijd veel over gelezen. Het magazine van Groei & Bloei spit ik van voor tot achter door.

Wat is het ‘salaris’ dat jij krijgt voor het vrijwilligerswerk?

Het plezier, ik vind het leuk om te doen. En de contacten die je opdoet, je leert veel mensen kennen en dan gaat er weer een nieuwe wereld voor je open. Die mensen passen bij mijn interessegebieden en dat is leuk. De vereniging loopt nu ook weer heel goed met een prima bestuur en dat geeft ook voldoening.

Wat is de leukste reactie die je van iemand hebt gehad op jouw vrijwilligerswerk?

Maria Haenen-Van den Bosch

Dat ik veel plantenkennis heb, en dat mensen dat waarderen en zien. Dat is het resultaat van 40 jaar tuinieren, leren en ervaring opdoen.

Wat voor mensen zou jij ook aanraden dit vrijwilligerswerk te doen? Voor wie is het ook een aanrader?

Voor mensen die naast hun werk tijd hebben maar ook mensen die klaar zijn met werken en denken wat nu? Er is nog zoveel leuks te doen en te ervaren en verenigingen te helpen door je kennis en ervaring in te brengen.

Wij hebben bijvoorbeeld een coachingsproject gewonnen van de Rabobank. Wij moesten als vereniging een pitch inleveren, die heb ik geschreven en we werden uitgenodigd voor een speciale avond. Op een avond werden er zes gekozen die moesten pitchen en wij wonnen. We kregen een coachingstraject met Liselore van Dijkhuizen van zes sessies. We gaven ons doel aan om meer jongere leden te werven. Tijdens de sessies kwamen we erachter dat we juist ook meer naar de vitale gepensioneerden moesten kijken, daar hebben we nieuwe kansen ontdekt. Zij hebben tijd en willen wel helpen en hebben geweldige capaciteiten.

Welke tip heb je voor andere mensen die vrijwilligerswerk doen?

Stap over de drempel heen om het eens te proberen en schroom niet om je kennis en talenten te delen. Zeker mensen met technische beroepen zijn enorm welkom bij verenigingen en stichtingen. Al heb je maar een paar uurtjes, ga eens kijken en probeer het eens keer.

“Schroom niet om je kennis en talenten te delen.”

Operatie Steenbreek in Helmond

Heb je veel tegels in je tuin liggen en wil je helpen om je wijk groener te maken? Dan heb je nu de kans om een eerste stap te zetten. Op deze oproep kwamen al gelijk veel reacties van bewoners. De eerste editie van Operatie Steenbreek ging zaterdag 19 juni jl. van start in de Helmondse wijken Annawijk en De Waart. Wethouder De Vries: "De gemeente Helmond heeft de ambitie om in 2050 klimaatbestendig te zijn. In de gemeente Helmond is ruim 70% van de tuinen versteend, hoog tijd om daar samen met inwoners verandering in brengen!"

Weinig ruimte voor natuur

Door veel versteende tuinen blijft er nog maar weinig ruimte over voor de natuur. Wanneer er geen bloemen groeien, komen er geen insecten en kunnen (wilde) bijen en vlinders hun noodzakelijk werk niet doen. En minder insecten betekent ook minder voedsel voor vogels en vleermuizen. In een stenen omgeving vind je maar weinig leven. Terwijl in de groene ruimte zeker de helft van de aanwezige soorten onder het maaiveld leeft. De bodem is de basis van elke levende tuin. Meer groen betekent ook dat het regenwater beter in de bodem kan zakken, riolen minder belast worden, de zomertemperatuur in de stad lager wordt, minder fijnstof en dat mensen zich prettiger en gezonder voelen.

Wijkactie Helmond

Enthousiaste vrijwilligers van Groei&Bloeï Helmond, IVN Helmond, Stichting Stadslandbouw Brandevoort trokken de wijk in om bewoners nog eens extra uitleg te geven over het belang van vergroenen. Tegen inlevering van 1 tot 5 m2 tuintegels kregen bewoners 5 gratis planten en tuinaarde ervoor terug. Zo zijn tijdens de eerste actie weer zo'n 54 tuinen een stukje groener geworden. Deze actie wordt de komende 5 jaar tweemaal per jaar uitgevoerd, in het voor- en najaar, steeds in andere wijken van Helmond.

Bedrijven en organisaties die meewerken aan Operatie Steenbreek Helmond en die bewoners helpen bij het vervoeren van grond en tegels, het planten en het geven van informatie zijn: De Nooijer Hoveniers, De Corte's Passie voor Tuinen, DuPré groenprojecten, Jos Kanters Groenvoorziening, W&E van Kasteren, Groei&Bloeï Helmond, Het Helmonds Groen Collectief, IVN Helmond, Stadslandbouw Brandevoort en de woningbouwverenigingen WoCom en Stichting Woonpartners.

Stikstofcrisis in de berm: bloemen en vlinders verdwijnen langs de weg

04 september 2021; uit Nu.nl, Rolf Schuttenhelm (ingekorte versie)

Niet alleen natuurgebieden, óók wegbermen en dijken hebben in Nederland te maken met stikstofvervuiling. Het gevolg is dat er minder wilde bloemen groeien, en dus ook minder bijen en vlinders leven. Veel gemeenten willen er wat aan doen. Maar bloemrijke bermen herstellen blijkt nog een hele kunst.

Wie vanaf de fiets of uit de auto naast zich kijkt, ziet dat Nederlandse wegbermen er heel verschillend uitzien. Sommige staan maandenlang in bloei, andere bestaan hoofdzakelijk uit gras. Ook valt op dat sommige bermen als een gazon gemaaid worden, terwijl op andere plekken ongemaaide stroken blijven staan. Waarom? En wat is het best voor de biodiversiteit? Het is paradoxaal, maar als je de bermen niet maait, gaat de biodiversiteit nog verder omlaag, zegt plantecoloog Nils van Rooijen van Wageningen University & Research tegen NU.nl. "Dat komt door de stikstofvervuiling. Maaien is de enige manier om stikstof weer weg te krijgen, maar een verkeerde techniek of verkeerd tijdstip van maaien kan ook veel schade aanrichten."

Van Rooijen ziet dat steeds meer bermbeheerders zich willen inzetten voor biodiversiteitsherstel, dankzij bewustzijn over de achteruitgang van bijen, vlinders en andere bestuivers. Die achteruitgang heeft meerdere oorzaken, maar een belangrijke is de afname van het voedselaanbod: er zijn minder bloeiende kruiden, en dus is er voor insecten minder nectar en stuifmeel. Dat komt weer door de steeds hoger opstapelende stikstofvervuiling: in weilanden staan geen weidebloemen meer, en ook natuurgebieden en wegbermen 'vergrassen', waardoor wilde bloeiende planten achteruitgaan.

De meeste winst zit volgens Van Rooijen in aanpassing van de maaitechniek. De helft van de Nederlandse bermen wordt niet gemaaid, maar geklepeld. Plantenresten blijven dan achter, en stikstof stapelt hoger op. Gevolg: eentonige bermen met naast gras alleen ruimte voor brandnetels en wat fluitekruid. Ook grasmaaiers met een ingebouwde stofzuiger zijn volgens Van Rooijen schadelijk. Die zuigen niet alleen plantenresten op, maar ook alle zaden, insecten en rupsen. Voor de natuur is het belangrijk maaisel eerst een paar dagen te laten drogen, en daarna pas te verzamelen en af te voeren. Zaden en insecten vallen dan naar de grond.

Waar vroegtijdig maaien onontkomelijk is, raden ecologen aan om in etappes te maaien. Insecten kunnen hun toevlucht vinden in de ongemaaide delen, en van daaruit kunnen ook bloemzaden verspreiden. Een ander goed moment om te maaien is volgens Van Rooijen het vroege voorjaar. Gras schiet dan al omhoog, maar kruiden hebben nog geen bloemknoppen. "Dat is een ideaal moment om gras en stikstof af te voeren en bloeiende kruiden een kleine voorsprong te geven aan het begin van de lente." Voor het herstel van bloemrijke bermen is zaaien volgens Van Rooijen meestal niet nodig: als door goed maaibeleid stikstof wordt afgevoerd en zaadvorming een kans krijgt, kunnen lokaal aanwezige wilde bloemen herstellen en bermen terugovererven.

LEUK.....BLOEMSCHIKKEN IN DE HERFST! DOE JE MEE?

MAAK EEN WANDELING EN ZOEK HERFSTMATERIALEN

1. Zorg dat je een potje of bakje hebt
 2. Vul het bakje met zand, oasis, brooddeeg of klei
 3. Steek de takjes en de bladeren in het bakje
 4. Versier het stukje met bijvoorbeeld eikels, kastanje, kleine dennenappels, besjes
- En..... klaar is je bloemstukje...

VEEL PLEZIER MET BLOEMSCHIKKEN!

GROEI & BLOEI

Helmond e.o.

Planten redden van de sloop in Brainport Smart District

Op zaterdag 9 oktober organiseert Stichting Stadslandbouw Brandevoort in samenwerking met Stichting Struikroven een Struikroofdag. Buurtbewoners, vrijwilligers en organisaties stropen de mouwen op om samen planten redden van de sloop.

In Brainport Smart District zal in het najaar een woning gesloopt worden dat plaats moet maken voor de Wijk van de Toekomst. In Nederland wordt nog steeds al het bestaande groen in voor- en achtertuinen vernietigd bij sloop, renovatie of nieuwbouw. Tijdens de Struikroofdag wordt zoveel mogelijk groen gered van de pletwals, zodat dit een tweede leven kan krijgen in de omliggende wijk.

Voor de Struikroofdag zijn buurtbewoners, bedrijven en organisaties uitgenodigd om zelf planten en struiken te komen roven uit de prachtige groene tuin rondom deze woning. “Ons doel is om zoveel mogelijk groen te hergebruiken. De planten worden teruggeplaatst in de tuinen van de bewoners uit Brandevoort, bij de eerste tijdelijke woningen in Brainport Smart District en in een logeertuin waar de planten tijdelijk worden opgeslagen, de Roverstuin”, aldus Ralf Fleuren van Stichting Stadslandbouw Brandevoort.

Struikroven is een uit de hand gelopen buurtinitiatief uit Eindhoven. Inmiddels wordt de stichting in opdracht van gemeenten, woningcorporaties en sloopbedrijven ingezet om samen met buurtbewoners bestaand groen te redden van de sloop bij renovatie of nieuwbouw. “Struikroven is een originele start van een wijkreconstructie of nieuwbouwproject. We weten uit ervaring dat groen verbindt en dus zorgt voor meer sociale verbindingen in een

wijk. Het is een activiteit waar jong en oud aan mee kan doen, zelfs als je geen groene vingers hebt. Het geeft bewoners op een laagdrempelige manier een handelingsperspectief om zelf iets te doen aan behoud van biodiversiteit, duurzaamheid en circulariteit. En, het is goed voor de portemonnee! De volwassen planten en struiken hebben weer en wind doorstaan, dus ze zijn je dankbaar dat ze een tweede leven krijgen”, aldus Annelous Fleuren-Drijver van Struikroven.

Het idee is dat in de slimme wijk, waar nog volop gebouwd gaat worden, zoveel mogelijk groen behouden blijft. Dat is goed voor de lokale biodiversiteit én voor de portemonnee. Circulariteit een van de speerpunten van Brainport Smart District. Met deze activiteit wil Stichting Stadslandbouw Brandevoort een start maken met wat hopelijk de toekomstige Stadsboerderij kan gaan doen.

Kinderen verdienen natuurervaringen: 5 tips in Helmond e.o.

De klimaatcrisis raakt ons allemaal. Maar de gevolgen van de klimaatcrisis zijn niet voor iedereen gelijk. Volgens onderzoeken zijn de gevolgen voor kinderen en hun (nabije) toekomst het allergrootst. Een direct gevolg is de toename in kansenongelijkheid. Maar ook het recht om in een groene en duurzame leefomgeving op te groeien, is geen vanzelfsprekendheid meer. Kinderen zijn nog nooit zo ver van de natuur verwijderd geweest als nu.

Natuurervaring opdoen

En dat is doodzonde, want kinderen hebben de natuur hard nodig voor hun ontwikkeling. Door het verdwijnen van die groene leefomgeving missen kinderen steeds vaker natuurervaringen. En die natuurervaringen zijn ontzettend belangrijk. Wetenschappelijk onderzoek toont namelijk aan dat die natuurervaringen een grote invloed hebben op de motorische, cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling. Veel natuurervaringen opdoen leidt op latere leeftijd bovendien tot een positievere houding ten opzichte van natuur en milieu. Het maakt van bewuste kinderen bewuste volwassenen. En laten we die nou net nodig hebben voor alle klimaatuitdagingen waar we als maatschappij voor staan! Werk aan de winkel dus.

Groene Revolutie

Tijdens de corona-crisis is heel duidelijk geworden hoe hard we de natuur nodig hebben voor ontspanning, recreatie en verwondering. Mede door de crisis zijn er een aantal initiatieven in een stroomversnelling gekomen om kinderen dichterbij de natuur te brengen.

Zo is er een ware Groene Revolutie gaande, geïnitieerd door IVN Natuureducatie. Een initiatief om alle schoolpleinen in Nederland te vergroenen om op die manier de natuur dichterbij de kinderen te brengen. Schoolpleinen met zand, water, bomen, struiken en natuurlijke speelmaterialen. Een plein waar in ieder geval 50% van de oppervlakte een natuurlijk karakter heeft en er ruimte is voor speelgroen, eetbaar groen en educatief groen. Ruimte voor meer buitenles en meer natuurervaringen. Een goede ontwikkeling die ook in Brabant steeds meer wordt omarmd.

5 tips omgeving Helmond

Maar wat kun je zelf doen om kinderen meer natuurervaringen te gunnen? Het is voor de hand liggend. Ga de natuur in! Die is dichterbij dan je denkt. Je hoeft niet de wildernis in. Stampen door de plassen, lieveheersbeestjes spotten in het park, een slinger maken van herfstbladeren. Ben je op zoek naar een uitje in de omgeving? Gebruik dan zeker deze 5 tips:

1. Beleef avonturen op het Katoenpad of op de Molenweide in het **bos van Mierlo**.
2. Zoek kabouters op het **kabouterpad op de Strabrechtse heide** bij het Heidecafé in Heeze en klim in de klimboom.
3. Plant een heus inheems bos op tuinformaat door een **Tuiny Forest** aan te schaffen via IVN Natuureducatie. Goed voor het klimaat en het afvoeren van water.
4. Maak een wandeling door het **Warandepark** en prik direct het zwerfafval op. Goed voor de motoriek, bewustwording en beweging! Maar pas op: het werkt verslavend...
5. Loop het **blotevoetenpad in het Toon Kortoomspark in Deurne**. Een belevenis voor jong en oud waar je echt even uit je comfort-zone komt.

Geschreven door: Annelous Fleuren van KlimaatJuf

EEN DUURZAME SCHOOL VOOR EEN KANSRIJKE TOEKOMST

Klimaatjuf begeleidt basisscholen om de transitie te maken naar een duurzame school. Een school waar duurzaamheid in de genen gaat zitten, vanzelfsprekend wordt en bovenal toekomstbestendig en kansrijk is.

Vanuit de leefwereld van de kinderen en in samenwerking met leerkrachten, ouders/verzorgers en een duurzame community, gaan we aan de slag met:

- Het schoolgebouw
- Het schoolplein (groen-blauwe schoolpleinen)
- Het lesaanbod
- (interne) Processen
- Gedrag en visie

Klimaatjuf is een initiatief van Annelous Fleuren-Drijver uit Helmond

Klimaatjuf

Annelous Fleuren

06 – 13 114 606

info@klimaatjuf.nl

www.klimaatjuf.nl

Creativiteit en Natuur

In deze rubriek gaan we in gesprek met creatieve mensen met een hart voor de natuur.

Deze keer is beeldhouwer Cees Meijer de gesprekspartner.

Cees opent het gesprek met te vertellen dat eigenlijk alles natuur is. De maatschappij in al haar facetten is zo complex en zo veelzijdig, dat de mens en zijn omgeving een onuitputtelijke inspiratiebron voor hem vormen. Alles wat groeit en bloeit, leeft en beweegt blijft boeien en uitdagen. Hij kan bijzonder genieten van de natuur tijdens het wandelen met de hond ,fietsen in het bos of rustig zitten met een hengel aan het water.

In de loop der jaren raakte hij geïnteresseerd in kunst en met name de driedimensionale kunst. Beelden spreken hem veel meer aan dan schilderijen.

Het begon met verzamelen van kunst. En toen hij tijdens zijn vakantie in Italië een stuk albast mee naar huis nam als opdracht voor een vriend beeldhouwer, nam hij een tweede stuk mee, om zelf eens uit te vogelen hoe deze steen zich laat bewerken; wat gebeurt er als je het bewerkt met een beitel, zaag of boor. Het leverde een leuk beeldje op. Ook een tweede beeldje gemaakt van speksteen bracht Cees verder, want hij ontdekte dat zachte steen hem niet zo lag. Een stuk Belgisch hardsteen, arduin genaamd, leerde dat de weerstand die deze steen bood, hem meer aanstond. Cees houdt van deze weerstand en die maakt het werken met steen voor hem aantrekkelijk. Hij werkt voornamelijk in arduin en verschillende soorten marmer, allemaal steensoorten die vragen om aandacht door hun hardheid en weerstand. Dit heeft Cees nodig om tot een goed resultaat te komen; ze leveren duurzame, forse, sterke en mooie beelden op.

Belgisch arduin is echt een voorbeeld van de onvergankelijkheid van de natuur. Het is 350 miljoen jaar oud en bestaat o.a. uit fossielen van schaal- en schelpdieren en sponzen (honingraatstructuur). Je ruikt zelfs zwavel als je er een stuk van af slaat. Hoe natuurlijk kun je het hebben.

Als je met hem praat over een steen waar hij aan werkt, beschrijft hij met passie wat het moet worden. Op de steen laat hij met handgebaar zien waar het allemaal toe moet leiden.

Hij vertelt over ideeën die hij in zijn hoofd heeft bij een stuk steen, waarna hij aangeeft hoe hij daarmee aan de slag gaat. Stap voor stap legt hij uit wat hij gaat doen en wat uiteindelijk het resultaat ervan zal zijn.

Zijn werk is vaak abstract en zoals hij zelf zegt: ‘Als ik bezig ben met een steen dan heb ik een plan en zie ik vanzelf of dat lukt. Meestal komt dit redelijk uit en gaat het goed. Soms is dit niet het geval en dan vraag ik me af hoe nu verder? Ik leg het dan aan de kant om het eventueel veel later nog maar weer eens voor de dag te halen en eraan te werken. Dit kan maanden later of wel jaren later zijn. En dan is het idee bij die steen er soms wel en dan heb ik in korte tijd een resultaat bereikt waar ik tevreden over ben.’

Naast abstracte beelden maakt Cees ook figuratief werk, vooral vogels maakt hij graag.

Of hij wel eens boos wordt op een steen? “Ik word hooguit op mezelf boos, als ik een stommitieit heb begaan. Weet je, een steen heeft geen wil, wel mogelijkheden.”

Hij werkt het liefst met goed gereedschap, daar is hij gek op. Soms elektrisch, soms hamer en beitel etc. Veel details in steen kun je niet bewerken met machines, omdat die apparaten te grof werken. Met een hamer en beitel kun je niet alleen overal bij, maar werk je ook verfijnder, aldus Cees. Maar ik heb ze allebei nodig.

Cees werkt ook in opdracht. De klant kan een idee aangeven, maar de uitvoering en details bepaalt hij zelf. Maar samen komen ze er altijd uit.

Cees Meijer

beeldhouwer

galerie
beeldentuin
workshops

WIJ ZIJN OPEN

www.ceesmeijer.nl

Natuurbegraafplaats Landgoed Hoeve Ruth

Het ruikt er naar kruiden en bloemen als je uit je auto stapt op de parkeerplaats en overal waar je kijkt, zie je bloemen in allerlei kleuren, bossen en uitgestrekte weilanden. De wonderschone locatie van natuurbegraafplaats Landgoed Hoeve Ruth in Vlierden doet iets met je en dat is precies de bedoeling. Steeds meer mensen kiezen voor eeuwige grafrust in de natuur als alternatief voor een traditionele begrafenis of crematie. Mariëtte Swinkels en Leonie Loverbosch vertellen waarom en hoe het werkt.

Mariëtte allereerst even; hoe is deze mooie plek ontstaan?

“Dit gebied van in totaal 20 hectaren behoort al 120 jaar toe aan mijn familie. Toen onze ouders overleden, kozen we ervoor ze een laatste rustplek te geven in een familiegraf hier op het landgoed. We ontvingen ontzettend veel positieve reacties van mensen die zelf ook graag op die manier in de natuur begraven zouden willen worden. Toen is het idee ontstaan om een natuurbegraafplaats te creëren.”

Wat is natuurbegraven?

“Natuurbegraven is de oudse en meest natuurlijke manier van begraven. Het graf gaat helemaal op in de natuur. Doordat het graf voor altijd is, zorgen we ook voor het voortbestaan van diezelfde natuur, heel duurzaam dus. Je bent voor altijd in de natuur en maakt deel uit van de kringloop van het bestaan, dat vinden wij een mooie gedachte.” _

Wat is het grootste verschil tussen begraven in de natuur en een traditionele begrafenis?

Leonie: “Het grootste verschil is de eeuwigheid; een graf in de natuur van Hoeve Ruth is voor altijd. Bovendien kies en reserveer je je plek voor eeuwige grafrust in de natuur bij leven en welzijn en dat is nieuw. De plek in het bos die je kiest is uniek en wordt maar één keer uitgegeven. Dit geeft mensen rust, ook omdat ze weten dat hun nabestaanden hierover geen beslissingen meer hoeven te nemen.”

_

Hoe werkt het in de praktijk?

“Wat we zien, is dat mensen hier komen omdat ze dat écht zelf willen. Mensen kiezen steeds meer voor vrijheid en een persoonlijke invulling van hun afscheid. Iedereen is van harte welkom en in overleg is alles mogelijk; begraving met een klein en intiem gezelschap tot een begraving met een groot aantal genodigden. Mensen kunnen kiezen voor een dienst thuis in de tuin of hier op het landgoed in een van onze sfeervolle [buiten]ruimtes. Op Hoeve Ruth begraven we in kist, mand of wade maar ook een urnbegraving of herbegraving is mogelijk. Vaak staat men versteld van de mogelijkheden om persoonlijke wensen te verwezenlijken.”

Tot slot. Wat brengt begraven in de natuur voor de nabestaanden?

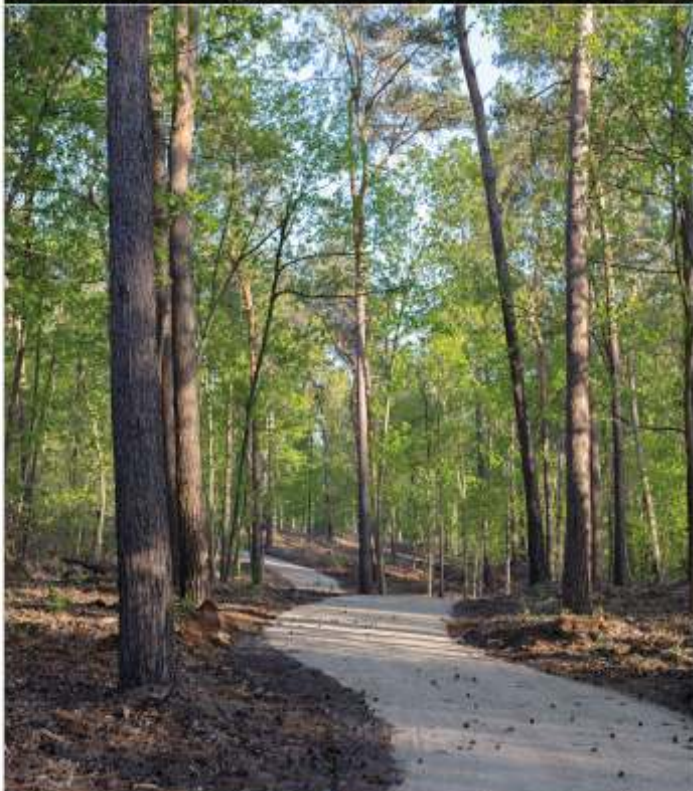
Mariëtte: “De natuur geeft rust. De tijd staat er stil en je vindt er troost. Het is heilzaam om in de natuur te verpozen en te herinneren. Nabestaanden vinden hier vanaf de eerste dag een plek van troost en gedenken, een unieke plek die met alle seizoenen mee verandert. De natuurbegraafplaats is van zonsopgang tot zonsondergang vrij toegankelijk voor iedereen, maak gerust eens een mooie wandeling hier en ervaar de omgeving!” _

Heb je vragen of wil je meer informatie? Neem dan geheel vrijblijvend contact op met Natuurbegraafplaats Landgoed Hoeve Ruth via 0493-745474 of info@hoeveruth.nl. Voor alle overige info: www.hoeveruth.nl.

Voor altijd in prachtige natuur, tegen het dal van de Aa

Een natuurgraf is groen, duurzaam en voor eeuwig

Bij de oudste en meest natuurlijke manier van begraven gaat het graf helemaal op in de natuur. Zo maken we deel uit van de eeuwige kringloop van het bestaan. Bovendien staat de eeuwige grafrust ook garant voor eeuwige natuur.

Voor altijd natuur

Op Hoeve Ruth staat het belang van de natuur voorop. Alleen een boom-schijf van inlands hout met gegraveerde inscriptie markeert de plek van het graf. Zo belasten we het milieu niet met materialen die niet of moeilijk opgenomen worden. Het voormalige productiebos vormen we om tot een dynamisch bos met een ven. En de heide - zoals die daar vele jaren geleden ook groeide - brengen we weer terug. Door de grotere biodiversiteit is deze natuur straks beter in balans en aantrekkelijk voor nog meer verschillende flora en fauna.

Eenmalige kosten

Op Hoeve Ruth kennen we slechts eenmalige kosten. Daarmee laten we voor onze nabestaanden geen extra zorgen achter, maar wel een plek in de natuur om naar terug te keren. Reserveer deze plek al bij leven, dat maakt wensen kenbaar en ontzorgt onze naasten.

Welkom voor een wandeling. Informatiecentrum 't Veldhuys is dagelijks geopend van 13.00 tot 17.00 uur. Of maak een afspraak voor een rondleiding en oriënterend gesprek.

Landgoed Hoeve Ruth
natuurbegraafplaats

Hazeldonkseweg 24 | 5756 PA Vlierden [gemeente Deurne] | 0493 745474 | www.hoeveruth.nl | info@hoeveruth.nl

[facebook.com/natuurbegraafplaatshoeveruth](https://www.facebook.com/natuurbegraafplaatshoeveruth) @instagram.com/natuurbegraafplaatshoeveruth

Kloosterweide 35, 5707 XW Helmond

KNNV Helmond

GROEI & BLOEI

Beste lezer, U heeft zojuist ons Magazine ingezien of misschien ook wel gelezen.

Het Magazine van het Natuurplatform Helmond is een uitgave van samenwerkende natuurorganisaties uit Helmond. De leden zijn

Groei&Bloei afd. Helmond
IVN-Helmond
KNNV-afd Helmond
Natuurtuin De Robbert
Imkersvereniging Helmond e.o.
Stadslandbouw Brandevoort
Stg Landschapspark Kloostereind

Wij vinden het belangrijk dat het Helmondse publiek het Natuurplatform kent en hopelijk ook waardeert. Daarom brengen we o. a. dit blad twee keer per jaar uit.

Heeft u vragen of opmerkingen?

Wij ontvangen uw reactie graag op info@natuurplatformhelmond.nl